

ORDFØRER/KONTAKT:

PIA OLSEN DYHR

EN MERE FLEKSIBEL BUDGETLOV

SKAL GIVE FLERE PENGE TIL VELFÆRD

De sidste par år har kommunerne været tilbageholdende med at bruge penge, og det er gået ud over velfærden i rigtig mange kommuner. Sammen med VK-regeringens skærpede sanktioner overfor kommunerne har budgetloven resulteret i et underforbrug på op til 2,4 milliarder kroner om året svarende op til 5.000 fuldtidsjob. Den vigtigste grund til nedskæringerne i velfærden er ganske vist, at regeringen har valgt at bruge over 14 milliarder kroner på skattelettelser fremfor velfærd, men en for uflexibel budgetlov har også en del af skylden.

SF mener, at den nuværende budgetlov er blevet for stor en spændetrøje for kommunerne og vil derfor gøre den mere klog og fleksibel. SF ønsker ikke helt at afskaffe budgetloven og dermed vende tilbage til nullernes systematiske, ufinansierede budgetoverskridelser, men mener til gengæld, at den kan skrues betydeligt klogere sammen. Det kræver, at vi lemper sanktionerne og dermed sikrer, at kommunerne tør bruge de penge, de har til rådighed, og at vi giver bedre mulighed for flerårig planlægning, så man ét år kan køre med under- eller overskud, hvis man til gengæld udligner balancen året efter.

SF FORESLÅR FØLGENDE ÆNDRINGER AF BUDGETLOVEN:

Lempede sanktioner skal sikre, at pengene bruges

I dag kan bloktilskuddet reduceres markant, hvis kommuner eller regioner samlet set overskrider det aftalte udgiftsniveau bare en anelse. Det betyder, at kommunerne og regionerne er bange for at bruge de penge, de har til rådighed, fordi de frygter at få uforudsete udgifter sidst på året. Det er helt urimeligt, at velfærden på denne måde skal være ringere end det, der er råd til, for de penge politikerne har sat af. SF foreslår, at mindre overskridelser ikke skal udløse sanktioner, men blot skal

Det er helt urimeligt, at velfærden på denne måde skal være ringere end det, der er råd til, for de penge politikerne har sat af. Det er helt urimeligt, at velfærden på denne måde skal være ringere end det, der er råd til, for de penge politikerne har sat af.

føre til en tilsvarende reduktion af kommunens udgifter i de efterfølgende år.

Bedre muligheder for flerårig planlægning

I dag er udgiftslofterne helt betonagtigt etårige. Det frister til at bruge penge i panik – såkaldt benzinafbrænding – sidst på året, fordi pengene ikke kan spares op til og bruges det efterfølgende år. Det er dårlig anvendelse af offentlige midler. Det tvinger også til at tænke kortsigtet. Investeringer i for eksempel bedre psykologhjælp kan blive forhindret, selvom kommunen måske kunne høste gevinsterne et par år senere på grund af færre indlæggelser.

SF foreslår, at der for kommunerne under et, regionerne under et og ministerierne gives mulighed for at flytte beløb frem og tilbage mellem årene i et begrænset omfang. Det maksimale flytbare beløb fastsættes i forhold til de forskellige enheders samlede udgiftsloft (f.eks. 1 procent). På baggrund af erfaringerne bør der efter for eksempel fem år ske en vurdering af erfaringerne og om mekanismen fungerer tilfredsstillende.

Bedre muligheder for at hæve udgiftslofterne

SF mener, at det skal være muligt hvert år – for eksempel i forbindelse med at der indgås en finanslovsaftale – at hæve udgiftslofterne i det omfang, der er skaffet finansiering til nye udgifter i form af for ek-

sempel nye skatter eller bedre skatteligning. Udgiftslofterne må således aldrig blive en dårlig undskyldning for nedskæringer og velfærdssvigt.

Styrk mulighederne for ekspansiv finanspolitik i krisetider

Budgetloven fastsætter, at det såkaldt strukturelle underskud på de offentlige finanser højst må udgøre 0,5 procent af BNP hvilket svarer til godt 10 mia. kr. om året. Det er ikke noget problem for tiden, hvor det går godt med dansk økonomi, men det er et problem i krisetider, hvor det kan være meget velbegrundet at køre med et større strukturelt underskud, så der er plads til at lempe finanspolitikken og dermed holde hånden under beskæftigelsen. Det skal dog tilføjes, at målet ifølge loven kan fraviges under "exceptionelle" omstændigheder – det er bare ikke godt nok.

Udgiftslofterne må således aldrig blive en dårlig undskyldning for nedskæringer og velfærdssvigt.

Det er fjollet at pålægge os selv en begrænsning på 0,5 procent, når EU faktisk tillader Danmark et underskud, der er dobbelt så stort, nemlig 1,0 procent svarende til over 20 milliarder kroner om året¹.

Endelig står vi fortsat med den såkaldte hængekøjeudfordring i 2030'erne, hvor det i nogle år kan give mening rent midlertidigt at køre med underskud, der er lidt højere end 0,5 procent.

¹ Det er vigtigt at understrege, at det kun er i krisetider, det giver mening at køre med så store strukturelle underskud, og at der derfor kan være mening med formuleringer i lov eller tilhørende politiske aftaler, der forhindrer store underskud i økonomisk gode tider.